

Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki

Yhdenvertaisuus ja tasa- arvosuunnitelma Vaskikankaan päiväkoti

SIVISTYS- JA
KULTTUURIPALVELUT

OULU

Johdanto

Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat olennainen osa esiopetuksen arvopohjaa ja toimintakulttuuria: ”Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä. Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta. Toimintakulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, uskontoon, vammaisuuteen, sukupuoleen ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa. Vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä tavat toimia stereotyyppisten oletusten mukaisesti välittyvät lapsille. Varhaiskasvatus ja esiopetus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö tiedostaa omia ennako-odotuksiaan ja rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöihin liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennako-odotuksia. Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä.” (Oulun kaupungin esiopetuksen suunnitelma)

Yhdenvertaisuuslain mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja – perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Tasa-arvolain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa ja parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan Vaskikankaan päiväkodin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteita sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2024-2027.

Nykytilan kartoitus

- Vaskikankaan päiväkodissa on tehty selvitys yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisen näkökulmasta keväällä 2024.
- Olemme keskustelleet tiimeissä yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvistä teemoista, sekä kartoittaneet nykytilannetta eri kysymysten ja toimintamenetelmien tarkastelun myötä. Vanhempaintoimikuntaa on osallistettu yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman teossa.
- Tarkastelimme toimintaamme hallinnon ja johtamisen, pedagogisen toiminnan, tilojen ja ympäristön, asenteiden ja vuorovaikutuksen sekä huoltajien ja sidosryhmäyhteistyön osalta.
- Päiväkotiimme on perustettu yhdenvertaisuus ja tasa-arvotyöryhmä lokakuussa 2024.
- Oulu 2026 Euroopan kulttuuripääkaupunki vuosi näkyy päiväkotimme toiminnassa läpi vuoden ja sitä toteutetaan kaikki lapset osallistaen.

Nykytilan kartoitus

- Vaskikankaan päiväkodissa luodaan lapsille turvallinen, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kasvu- ja oppimisympäristö. Tähän liittyen henkilökunta tiedostaa erilaiset stereotypiat ja normit sekä huomioi ne pedagogisen toiminnan suunnittelussa. Lapsia puhutellaan heidän omilla nimillään sekä jokainen kohdataan omana ainutlaatuisena itsenään. Esiopetuksessa olemme toteuttaneet Oulun kaupungin turvataito- ja kehotunnekasvatuksen materiaalin mukaista opetusta. Kaikissa ryhmissämme toteutetaan ikätason mukaista ja ryhmään sopivaa seksuaalikasvatusta.
- Liikumme, leikimme ja toimimme erilaisissa toimintaympäristöissä lasten mielenkiinnonkohteista käsin tarjoten myös uusia näkökulmia ja toimintaa. Kannustamme, tuemme sekä rohkaisemme lapsia sukupuolesta riippumatta monipuoliseen toimintaan. Henkilökunta tukee lasten osallisuutta havainnoimalla heidän puheitaan, leikkejään ja toimintaa muokaten tiloja tämän pohjalta.
- Vaskikankaan päiväkodissa ohjataan lapsia toisia kunnioittavaan käyttäytymiseen ja kielenkäyttöön toimimalla myös itse esimerkkinä. Annamme positiivista palautetta ja huomaamme hyvän jokaisessa lapsessa. Rohkaisemme lapsia osallistumaan yhteiseen keskusteluun ja omien mielipiteiden esille tuomiseen. Ei-toivottuun käyttäytymiseen puututaan aina välittömästi ja ristiriidat selvitetään asianomaisten kesken sekä tarvittaessa informoidaan huoltajia. Se, että puutumme viestii, että välitämme.

2. sivu: Nykytilan kartoitus

- Lasten ja perheiden yksilölliset tarpeet kuullaan ja huomioidaan pedagogisen toimintamme suunnittelussa. Henkilöstömme kohtaa perheet aloitus- ja varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmakeskusteluissa sekä muussa viestinnässä tasa-arvoisesti ja kunnioittavasti.
- Keskustelemme avoimesti huoltajien kanssa lapsen erityistarpeista. Tarjoamme huoltajille tietoa ja resursseja, mikäli heidän lapsensa tarvitsee erityistä tukea ja varmistamme, että varhaiskasvatusympäristö tukee yksilöllisesti lapsen kehitystä ja oppimista sekä vastaa lapsen tarpeisiin. Meille Vaskikankaan päiväkodissa varhaisen tuen merkitys syrjäytymisen ennaltaehkäisemisessä ja erityistarpeiden huomioimisessa on merkittävää.
- Päiväkotimme on kaksikerroksinen. Hissi mahdollistaa myös liikuntarajoitteisten kulun kaikkiin tiloihin. Alakerran sisäänkäynneille on portaiden vieressä luiskat. WC:t ovat esteettömät.
- Päiväkotimme ryhmät käyttävät aktiivisesti kirjaston palveluja, joten kirjallisuus on ikätasoisista, monipuolista ja vaihtelevaa.

Yksikön kehittämiskohteet ja toimenpiteet

- Ryhmät huomioivat enemmän lasten osallisuutta leikki- ja oppimisympäristöjen luomisessa. Henkilökunta tukee hyvin lasten osallisuutta havainnoimalla lasten puheita, leikkejä sekä toimintaa muokaten tiloja tämän pohjalta. Kehitettävää on kuitenkin siinä, että otamme lapset mukaan keskusteluun ja tilojen yhdessä muokkaamiseen sekä lelujen kierrättämiseen.
- Oppimis- ja leikkiympäristöjen suunnittelu ja kehittäminen yhteistyössä vierekkäisten ryhmien kesken.
- Tulevissa materiaalihankinnoissa panostetaan leluihin ja kirjoihin, jotka heijastavat moninaisuutta ja erilaisia perhemuotoja. Materiaalien hankintatiimin jäsenet yhdessä johtajien kanssa vastaavat jatkossa hankittavien materiaalien laadusta ja moninaisuuden näkymisestä lelujen ja kirjojen kautta.

Kehittämiskohteiden toimenpiteet, aikataulu ja vastuu

Kehittämiskohde	Toimenpiteet kausi 2023-2024	Vastuu	Toimenpiteet kausi 2024-2025	Vastuu	Toimenpiteet kausi 2025-2026	Vastuu
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo työryhmä	Työryhmän perustaminen	Esihenkilöt	Menneen Kauden arviointi ja tulevan suunnittelu	Työryhmä	Suunnitelman esittely henkilökunnalle kevään 2026 aikana	Työryhmä
Lasten osallisuus leikki- ja oppimisympäristöjen luomisessa	Lapsia osallistetaan leikki- ja oppimisympäristöjen luomisessa ja suunnittelussa	Ryhmien henkilökunta toteuttaa lasten kanssa yhdessä ideointia ja vastaa toteutuksesta	Ryhmien välinen leikkiympäristöjen kehittäminen lasten leikkialoitteiden kautta	Samassa siivessä olevien ryhmien henkilökunta	Oppimis- ja leikkiympäristöjen suunnittelu ja kehittäminen yhteistyössä vierekkäisten ryhmien kesken	Samassa siivessä olevien ryhmien henkilökunta
Moninaisuuden näkyminen lelu- ja kirjojen kautta	Lelu- ja materiaalivalintojen hankintatiimin perustaminen	Hankintatiimin jäsenet yhdessä esihenkilöiden kanssa	Lelu- ja materiaalivalintojen hankintatiimin perustaminen	Esihenkilöt perustavat	Hankintatiimille vuosikello	Esihenkilö ja hankintatiimi yhdessä

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman prosessista sisällöksi: Arviointi

Toiminnan arviointi kausi 2024-2025

- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvotyöryhmä perustettiin Vaskikankaan päiväkotiin lokakuussa 2024. Työryhmä kokoontui arvioimaan mennyttä kautta 13.12.2024 ja asettamaan tavoitteita alkaneelle kaudelle. Työryhmä kokoontui uudelleen 23.1.2026 arvioimaan edellistä kautta ja asettamaan tavoitteita kaudelle 2025-2026.
- Jatketaan alkaneella kaudella edelleen lasten osallisuuden huomioimista leikki- ja oppimisympäristöjen luomisessa ja toteutetaan ryhmien välistä yhteistyötä niiden kehittämisessä.
- Hankintatiimi on perustettu keväällä 2025. Hankintatiimin tavoitteena on huomioida moninaisuuden näkyminen lelujen ja kirjojen kautta.

Arvioinnin perustana

- Aktiivinen vuorovaikutus vanhempaintoimikunnan kanssa läpi kuluvan toimintakauden.
- Kolmivuotiskauden lopussa suoritetaan arviointi tavoitteiden toteutumisesta ja mahdollisista jatkotoimenpiteistä. Suunnitelmaa voidaan kuitenkin päivittää toimintakausien aikana.
- Tulevassa suunnitelmassa huomioimme vanhoista kehittämiskohteista uusia tavoitteita seuraavaan Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelmaan.

Materiaalit

- Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (OuKa/Akkuna)
- Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta
- Yhdenvertaisuuslaki
- Tasa-arvokompassi esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo Oulun kaupungin toiminnassa (Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2019-2021)
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 (oph.fi) (OPH, Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2022)
- esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014.pdf (oph.fi) (OPH, Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet, 2014)